

Пригодін М.Д.

ст. викладач кафедри УДПМ та графіки

Грищенко Т.М.

здобувач

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

ФЕНОМЕН ПРОЕКТНОЇ КУЛЬТУРИ ДИЗАЙНУ І ВПРОВАДЖЕННЯ ЙОГО В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ВІД ДИТЯЧОГО САДОЧКУ ДО ВУЗУ

Анотація. У статті розглядається феномен проектної культури дизайну в закладах освіти: дошкільна, загально-середня, вища.

Ключові слова: проектна культура, освіта, дизайн, «від дитсадка до вузу»

Аннотация. Пригодін Н.Д., Грищенко Т.М. Феномен проектной культуры дизайнера и внедрение его в учебных учреждениях образования от детского садика до вуза. В статье рассматривается феномен проектной культуры дизайнера в учреждениях образования: дошкольное, среднее, высшее.

Ключевые слова: проектная культура, образование, дизайн, «от детсада до вуза»

Annotation. Prigodin N.D., GrischenkO T.M. Phenomen of the design drawing of design and its introduction in educational institutions of formation from kindergarden to high school. In article the phenomenon of design culture design creativity in establishments of formation is considered: preschool, average, the higher.

Keywords: design culture, formation, design, «from a kindergarden to high school».

Постановка проблеми. Висвітлюючи дизайн як один з засобів художньо-естетичного культурного виховання суспільства, необхідно починати осмислення сутності проектування культури дизайну минулого в контексті порівняння із сучасною культурою та впровадження її в закладах освіти.

Кожні дизайнерські наукові осередки повинні розробляти різні аспекти проектної культури художнього конструювання, дизайн-культурології, з урахуванням екологічних досліджень, а також питання дизайнерської освіти. Культура дизайну сьогодні потребує реформаторських змін в освітянській парадигмі в контексті Болонського процесу, зокрема, дизайн-освіти.

Дизайнерська освіта і підготовка кадрів, наприклад в Англії, функціонує безпосередньо під контролем держави, спрямовується та регулюється централізовано. Тому кількість студентів, які навчаються в закладах освіти, відповідає потребі у спеціалістах дизайн-профілю і корегується конкретними цифрами. Скажімо, в США і у нашій країні демонструються інші закономірності щодо підготовки дизайнерських кадрів.

Кожен, хто бажає отримувати дизайн-освіту, може знайти навчальний заклад до якого він вступить, щоб пройти повний курс навчання, але це зовсім не означає, що він впишеться в сучасну дизайнерську діяльність і буде «затребуваний» до роботи за спеціальністю. Прагнення трансформуватись із новими сучасними поглядами на культуру дизайну необхідно починати з розробками концепцій системного проектування, відповідно до зростання глобалізації економіки: інтегральних явищ із одного боку, з другого – набуває диференційних рис проектування, аж до індивідуальних замовників.

Проектна культура в такому ракурсі повинна застосовувати новітні інформаційно-інноваційні технології на умовах «деконструкції» промислових виробів, тривалого їх використання або його складових елементів, які проектується на принципах «безвідходного» виробництва та не забруднення навколишнього середовища в контексті екологізації і біоніки. Разом із цим слід активно впроваджувати електронну проектну культуру дизайнерської діяльності за допомогою новітніх комп'ютерних технологій і серверів. Представники певної філософії проектування - нової генерації усвідомлюють культуру дизайну як живий організм, що має здатність самоорганізуватися і самопроектуватися щодо розвитку проектної культури з метою підтримки її життєдіяльності. Різномбар'я проектної культури дизайну, ознаками якого є утворення потужної естетичної інформатики на підставі системи САПР, маркетингу, комп'ютерного дизайну і Інтернету надає можливості новітнього дистанційного навчання в закладах освіти. Тому і навчання проектної культури для сучасної дитини (виховання в дитсадку, школяра і студента) набуває особливої уваги і актуальності.

Аналіз наукових досліджень і публікацій системи дизайнерської творчості в навчальних закладах висвітлювались у публікаціях А.В. Бойчука [2], В.Я. Даниленка [3], В.Ф. Сидоренка [5] та інших.

Надійшла до редакції 9.02.2012

Сьогодні значної уваги треба приділяти саме концепції проектної культури дизайнерського простору, починаючи з дитячого садку, далі загальноосвітньої школи і закінчуючи вищим навчальним закладом.

Мета статті - впровадження проектної культури дизайну в навчальних закладах освіти від дитячого садочку до вузу в проектуванні та виготовленні дизайн-виробів. Стаття виконана за планом НДР ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Виклад основного матеріалу. Дизайн сьогодні виходить на нові параметри культури в освітянській парадигмі, а саме в культурі естетично-дизайнерського проектування в рамках національної освіти, починаючи з дитсадку до вузу [4].

Паралельно з цим слід розробляти концепції національного виховання проектної культури дизайну щодо новітніх інформаційних технологій та широких інвестицій, зокрема, в екологізації навколишнього середовища.

Проектна культура сприймається посібником, який збагачує інтелектуальний світ людини, виховує її грамотною, освіченою і всебічно розвиненою.

Освіта – образ культури, що сприяє духовно-моральному та художньо-естетичному вихованню, формує особистість, надає професійні знання, громадянську позицію та відповідальність статусу фахівця, зокрема дизайнерської діяльності.

Дослідження проводяться в межах наукових розробок, які реалізуються згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997 року №37. «Про першочергові заходи відносно розвитку національної системи дизайну і ергономіки та впровадження їх досягнень в промисловому комплексі, об'єктах жилю, виробничій і соціально-культурних сфер».

У межах Програми мають бути розв'язані проблеми, щодо використання електронних підручників, електронних методичних матеріалів для різних видів занять, що потребує постійного вдосконалення навчального процесу [1].

Пропонуємо головні різнобарв'я аспектів проектної культури дизайну.

Нова проектна культура, наприклад, футуристичного стилю – це новаторський, оригінальний підхід із залученими інноваційними матеріалами (металопластик, металокераміка, лазерне зварювання, надувні меблі, одяг-трансформер, футуристичне взуття тощо). Скажімо, одяг-трансформер виділяється універсальністю, визначається прагматичною функціональністю, дає простір для уявлення; розкриває внутрішній творчий потенціал – це одна річ декількох оригінальних варіантів (в середньому 2-8), що дозволяє змінювати стиль впродовж дня відносно часу моди у відповідності до dress-code ввечері: дизайнери Ольга Рейниш і Олена Кудіна – викладачі одягу фірми В'ячеслава Зайцева в контексті високої проектної культури.

Зазначимо велику роль щодо проектної культури системного дизайну або штучних виробів і вивчення закономірностей формування живих організмів природи з подальшим трансформуванням їх у промислові форми - є головним чинником методології в проектній культурі дизайну.

У зв'язку з насиченими навчальними програмами в дошкільній і шкільній освіті, скажімо, включення дисципліни «Дизайн» вирішується на організаційному рівні та на взаємних домовленостях вихователів, вчителів, батьків і дітей. За рішенням більшості на батьківських зборах «затребувана» дисципліна «Дизайн» буде включена до програми навчання. Слід зауважити, що в шкільній освіті навчальні програми з дизайну підмінюються все частіше непрофесійними, навіть кустарними методиками, які призводять до уявлення дизайну на рівні рукотворчості, ремісництва, тобто праці «на око», а це і є відсутність проектної культури дизайну.

Як вважає професор В.Я. Даниленко «Якщо на шляху зустрічається річка, замовляй не міст, а переправу («переправа» - це проблема, а «міст» - прототип). Отож, якщо з самого початку замовляти міст, то отримуєш зрештою не інновацію, а все той самий прототип (щоправда – модернізований), водночас як проблема має чимало інших вирішень, серед яких можуть бути більш доцільні до конкретної ситуації [3, с.169].

В цьому і розкривається саме феномен проектної культури дизайну, коли потрібно «замовляти переправу» до широкого бачення проблеми дизайну.

Це і є нові і разом із цим складні явища проектної культури, ніж було раніше. Проектна культура дизайну в навчальному процесі від «дитсадку до вузу», зберігаючи педагогічну професійність, повинна переосмислюватися, переоцінюватися щодо реальної діалектики життя [4].

Таким чином проектна культура дизайну еволюціонує під впливом впровадження новітніх технологій у підготовці інтелектуальної дитини, де віддзеркалюються знання гармонійного і цілісного розвитку національної культури дизайну нашого суспільства [5].

Висновки. Проектна культура дизайну в навчальних закладах освіти від «дитячого садочку до вузу» повинна бути гнучкою і мати можливість її корегування залежно від вікових груп дітей, школярів, студентів і потреб дизайнерської творчості.

Подальші дослідження - продовжувати вивчати проектну культуру педагогічно-дизайнерської діяльності в пошуках нових ідей та новітніх технологій і впровадження їх у закладах освіти.

Література:

1. Указ Президента України від 4 липня 2005 року №1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні».
2. А.В. Бойчук, Метаморфози проектної культури в контексте проблем дизайн-образовання. //Весник ХХПІ – 2001 - №4.
3. Даниленко В.Я. Дизайн. Підручник. – Харків: ХДАДМ 2003 – 320с.
4. Програма розвитку вищої освіти України «Основні засади розвитку вищої освіти України». 4.ч.-К.,2008.-86с.
5. Сидоренко В.Ф. Взаимосвязь проектной идеологии, методологии и стратегии. - М. Труды ВНИИТЭ. Серия «Техническая эстетика», 1989. – Вып.58-с.5-7.